

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Justitiestraat, 21, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

DE ONTWORPEN WETGEVING OP DE AANNEMING VAN KINDEREN

door Prof. Mr. P. M. ORBAN.

Op 2 Juli j.l. werd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers aan den Senaat den tekst overgemaakt van een Wetsontwerp, dat de vervanging voorziet van de art. 343 tot 370 van het B. W. door zekere bepalingen, welke voortaan Titel VIII van Boek I van het B. W. zouden uitmaken onder de benaming : « Aanneming van een kind ».

Dit wetsontwerp werd in de Senaatscommissie van Justitie op eminente wijze gerapporteerd door den heer Hanquet en alles laat voorzien dat de bepalingen ervan ongewijzigd door de Eerste Kamer zullen worden aanvaard.

Onder het voorbehoud dus van momenteel onvoorziene amendementen, die voor den Senaat kunnen ingediend worden, hebben wij ons voorgenomen de belangrijkste bepalingen van de ontworpen wetgeving van naderbij te beschouwen.

Op deze wijze zullen wij dan beurtelings de volgende punten onderzoeken : 1. De algemeene strekking van het Wetsontwerp. — 2. De voorwaarden onder dewelke de aanneming voortaan zal kunnen geschieden. — 3. De rechtsgevolgen van de Wet. — 4. De herroeping der aanneming. — 5. De pleegvormen.

Het is echter nuttig vooraf de nauwe verwantschap vast te stellen tusschen de voorgestelde teksten en de Fransche wetgeving van 19 Juni 1923, betreffende de aanneming, zoodat men met groot profijt, benevens de Belgische parlementaire bescheiden (1) over de ontwor-

pen teksten ook kennis zal nemen van de voorgaandelijke besprekingen der Fransche Wetgeving, alsook van de rechtsleer en de rechtspraak, die zij heeft doen ontstaan, indien men deze wet wil beoordeelen en de twistvragen oplossen tot dewelke zij aanleiding zal geven. Men vindt de opsomming van deze documenten in de « Recueil Périodique et Critique » van Dalloz 1923, IV blz. 257, gevolgd van het eerste commentaar op de nieuwe Wet van de hand van Prof. Rouast (2), alsook in Sirey : Lois annotées, 1924, blz. 1358. — Voor de studie van deze Wet verwijzen wij verder naar J. Boncasse : Supplément au Traité de Droit Civil de Baudry Lacantinerie Bd. I. blz. 625. Planiol et Ripert T. II, blz. 847. Boncasse : Précis de Droit Civil 2° Ed. Bd. I. 1938, blz. 427 en Josserand : Cours de Droit civil positif 3° ed. Bd. I, blz. 719. Colin en Capitant 7° Ed. I. blz. 324. Beudant. Cours de Droit civil Français 2° Uitg. 1936. Bd. III. blz. 477.) Rekening houdend met het feit, dat de Société d'études législatives een ruim aandeel heeft gehad in de voorbereiding van de Wet, zal men met vrucht hare besprekingen opvolgen. (Bulletin de la société d'études législatives Jrg. 1920-21.)

§ I. ALGEMEENE STREKKING DER NIEUWE WET

In het Romeinsche Recht werd de aanneming zeer dikwijls aangewend als middel om den eeredienst der familie te bestendigen. (Dalloz Répertoire V° Adoption. Giraud : Manuel Elémen-

taire de Droit Romain, Zesde Uitg., blz. 175. Mommsen : Histoire Romaine Trad. Alexandre, I, p. 79.) « Tot de personen van de familia, — aldus Prof. mr. dr. J. G. A. Wilms, — werden gerekend, behalve het gezinshoofd, dezes vrouw of de materfamilias, zijn ongehuwde dochters, zijn zonen en hun vrouwen, zijn ongehuwde kleindochters, zijn kleinzonen en hun vrouwen en ten slotte zijn achterkleinkinderen. Verder : zijn plechtig aangenomen zonen of kleinzonen, jongelieden uit vreemde familiën afkomstig, doch, die bij middel van een door de volksvergadering of comitia curiata goedgekeurde aannemingsacte, uit hun oorspronkelijke familiën werden losgemaakt en tot lid opgenomen in de familia van den adoptant. Zulke adoptie geschiedde geregeld, wanneer een gezinshoofd geen mannelijke kinderen had of voorzag, degenen die hij bezat te zullen verliezen. » (3)

De Romeinsche aanneming kwam echter voor onder een dubbelen vorm, die in de latere wetgevingen werd vereenzelvigd : de « adoptio » waardoor iemand, die tot op dat oogenblik in een bepaalde familie onder het gezag van een paterfamilias had geleefd, in een andere familie werd opgenomen en de « adrogatio », waardoor iemand, die niet meer onder een vaderlijk gezag leefde en derhalve sui juris was, met alles wat hij bezat, nakomelingen en goederen, onder de autoriteit van den adoptant kwam te staan. Voor de « adrogatio » was de tusschenkomst van de openbare macht noodzakelijk. (Fuzier Hermann. Répertoire v^o Adoption nr. 4 en vlgde.)

In het oud-Germaansche recht was de aanneming schier onbekend. Zoo lezen wij bij Diderot en d'Alembert in hunne Encyclopédie, « que l'adoption ne se pratique pas en France ». (Colin et Capitant, 7e Ed. I, nr. 296. Bonde : Précis d'Histoire du droit français, p. 310.) Ook in Nederland werd de adoptie, die met de Code Napoléon werd ingevoerd, naderhand en op grond van oud-Hollandsche begrippen, wederom opgeheven. (Asser. Nederlandsch Burgerlijk Recht. 1° Deel, blz. 331, 7de druk.)

Onder den invloed van de ideologie der Fransche Revolutie werd de aanneming ook in ons moderne recht ingevoerd en de besprekingen, die aan het tot stand komen van deze artikelen van het B. W. voorafgingen zijn in zeer hooge mate belangwekkend (Daloz. Répertoire V^o Adoption, blz. 259, nota 3. Fenet X., blz. 288).

De aanneming van kinderen werd echter door het B. W. aan zeer strenge modaliteiten onderworpen en zulks niettegenstaande de eerste consul Napoleon groote belangstelling wijdde aan deze instelling. Vandaar dan ook dat de aanneming uiterst zelden in de practijk werd aangewend : men schat het aantal aannemingen in Frankrijk in den loop der XIXde eeuw tusschen 50 en 300 per jaar. (Josserand. Cours de Droit Civil positif Bd. I blz. 720. Planiol en Ripert Rouast Bd. II blz. 849 nota I. Beudant Bd. III nr. 1279.) In België varieerde dit aantal tusschen 13 en 29 per jaar vóór 1914 en tusschen 31 en 83 na den oorlog. (Verslag Carton de Wiart.)

Hier dient echter aangemerkt te worden, dat het B. W. benevens de eigenlijke aanneming, drie vormen van oneigenlijke aanneming had voorzien : 1. de vergeldende aanneming (art. 345). 2. de dienstwillige voogdij (art. 361) en 3. de testamentaire aanneming (art. 366). Deze laatste vorm werd practisch nooit aangewend (Galopin. l'Etat et la Capacité de Personnes, p. 682. Schicks en Van Isterbeek, Traité formulaire T. II, n. 68). Zoowel in de nieuwe Fransche wet als in de ontworpen Belgische wetgeving worden deze drie vormen van oneigenlijke aanneming uitgeschakeld. (Bonnecase. Précis de Droit Civil Bd. 1 nr. 521. Verslag Carton de Wiart, blz. 4 en 9 en de overgangsbepaling in § 2 van het Wetsontwerp.)

Na er in zijn verslag op gewezen te hebben dat het B. W. de aanneming op zeer beperkende wijze heeft geregeld, kenschetst Graaf Carton de Wiart de strekking van de nieuwe Wet als volgt : « In de plaats van deze opvatting van het B. W. stelt het ontwerp een andere, die meer deze van het oud Romeinsch recht benadert en waarvoor men zich beroept op de edelmoediger opvattingen welke in verscheidene buitenlandsche wetten ingang vonden en die, op hun beurt, ook in de Fransche wet van 19 Juni 1923 opgenomen werden. Waarom zou men aan de personen die verstoken bleven van het geluk kinderen te hebben of wier kinderen door den dood ontruikt werden, den troost weigeren, zelfs onder een onrechtstreeksche vorm, de vreugden en de plichten van het vaderschap te kennen, jegens jonge wezens wier ontwikkeling en genegenheid nog heel natuurlijk zijn. En vooral, waarom aan kinderen, en namelijk aan weezen of aan kinderen die van een wettelijk erkende afstamming zijn beroofd, de gelukkige kans wei-

geren, — welke zij zullen te danken hebben aan een aanneming, — dat zij insgelijks, hoe onvolmaakt ook, de weldaad zouden genieten eens een familie te bezitten? De verwarring door den grooten oorlog veroorzaakt, het ongelukkig lot dat vele kinderen te dragen hadden of te dragen hebben, wegens de gebeurtenissen, deden eindelijk inzien hoe wreed het ware, jonge en onschuldige wezens te berooven van een haard die voor hen open staat.» (Kamer van Volksvertegenwoordigers 1937-38, nr. 178.)

Het zal niet overbodig zijn er op te wijzen, dat het in dien geest is, dat gedurende de laatste decennia de wetgeving betreffende de aanneming zich heeft ontwikkeld in de verschillende landen van Europa, behalve in Nederland, en vooral, dat in deze verschillende wetgevingen de aanneming van kinderen werd toegelaten. (De Page I. 1246. Bonnecase Supplément blz. 641.) Wat de buitenlandsche wetgevingen betreft vindt men een zeer volledig en degelijk overzicht in *Les Nouvelles : Droit Civil II* 660 en vlgde van Ch. Collard-De Sloovere.

§ II. VOORWAARDEN VAN DE AANNEMING

De essentieele voorwaarde voor de aanneming van kinderen zal voortaan zijn, dat zij « op billijke redenen gegrond weze en voor het aangenomen kind voordeelen zou opleveren ». (art. 343.) Deze formule werd in de Fransche wetgeving overgenomen uit het Zwitsersche Burgerlijk Wetboek van 1912 (art. 267 § 2). Men kan hiervan onmiddellijk afleiden dat aan de burgerlijke Rechtbanken een discretionnaire macht zal worden toegekend. De twee gestelde voorwaarden zullen trouwens elk afzonderlijk moeten onderzocht worden (Rouast : in *Dalloz : Lois annotées 1924* blz. 257. Colin et Capitant 7e Ed. I 308).

Vanwege de adoptant wordt de vereischte ouderdom, die in de huidige wetgeving bepaald was op 50 jaar, op 35 jaar herleid. Daarbij wordt gestipuleerd, dat hij geen wettige afstammelingen mag hebben op het oogenblik der aanneming. Vanaf het oogenblik der verwekking zal het wettige kind als reeds geboren worden aanzien en een beletsel vormen voor de aanneming (Thiry : *Cours de Droit Civil Bd. I* 468. Planiol et Ripert *Bd. II* 1017.) Indien hij een of meer erkende natuurlijke kinderen heeft, dan mogen deze kinderen hetzij gezamenlijk, hetzij achtereenvolgens worden erkend. De nieuwe tekst kan echter desaan gaande twijfel doen ontstaan. Deze tekst luidt als volgt : « Om te

kunnen aannemen, moet men meer dan 35 jaar oud zijn, geen wettige afstammeling noch erkend natuurlijk kind hebben, behalve wanneer het de aanneming van dit kind geldt ». Deze laatste woorden kunnen inderdaad tot de interpretatie leiden, dat nooit meer dan één natuurlijk kind kan worden aangenomen. Waar echter art. 350 § 3 spreekt over het huwelijksverbod tusschen aangenomen kinderen van eenzelfden adoptant, wijst dit stellig op de mogelijkheid dat eenzelfde persoon meerdere natuurlijke kinderen hebbe en derhalve verschillende erkende natuurlijke kinderen kan aannemen zolang er geen wettige afstammelingen zijn. (*Répertoire Pratique de Droit Belge V° Adoption* nr. 18. *Verslag Carton de Wiart* blz. 6. *Les Nouvelles* loc. cit. nr. II. Colin et Capitant I. 301. Planiol et Ripert T. II. nr. 1017.)

Voortaan zullen ook vreemdelingen kunnen aannemen en aangenomen worden buiten de voorwaarden voorzien bij de art. 11 en 13 van het B. W. waarvan de toepassing dit recht vroeger kwam beperken tot de vreemdelingen die machtiging hadden ontvangen om in België te verblijven of die behoorden tot staten, die met België betr. deze aangelegenheden een reciprociteitsverdrag hadden afgesloten (*Verslag Carton de Wiart*, blz. 7).

Noch in de Fransche Wetgeving (Colin et Capitant I 305), noch in den bij ons voorgestelden tekst wordt de quaestie opgelost of uit bloedschande en overspel geboren kinderen zullen mogen aangenomen worden. Men dient hier natuurlijk een van de uitzonderlijke gevallen te veronderstellen waarin deze afstamming wettelijk kan vastgesteld worden. (Deze gevallen worden opgesomd bij De Page *Bd. I* nr. 1228.) Reeds voor de toepassing van de tot op heden vigeerende Wetgeving hadden de auteurs zich uitgesproken voor de mogelijkheid van het aannemen van deze kinderen. (Beudant III, nr. 1292. Planiol et Ripert II, blz. 856, nota 2. Adde Schicks en Van Isterbeek T. II. blz. 237; *Les Nouvelles*, de l'Adoption nr. 23. *Contra* De Page I 1252. *Rechtb. Brussel*, 31 Maart 1900. *Pas.* 1901. II. 292.)

Indien een der ouders overleden is volstaat de toestemming van den overlevenden ouder. Ingeval van echtscheiding of van scheiding van Tafel en Bed zal de toestemming worden vereischt van dengene der ouders, die het recht van bewaring uitoefent. De familieraad, en niet de grootouders, zooals voor het huwelijk, zal zijn

toestemming verleen, wanneer beide ouders overleden zijn. Het blijkt uit de lezing van de artikelen van het wetsontwerp, dat nergens bepaald wordt, wie het minderjarig natuurlijk en niet-erkend kind, waarvan iemand de aanneming wenscht te doen, zal moeten vertegenwoordigen, om in die aanneming toe te stemmen. Wij zijn echter de meening toegedaan, dat deze moeilijkheid wordt opgelost door de bepalingen van de art. 2 en 5 van de Wet van 7 Maart 1938 betr. de voogdij van de natuurlijke kinderen (Staatsblad 12 Maart 1938). Art. 2 van deze wet wijzigt art. 159 van het B. W. in dezen zin, dat voortaan de toestemming tot het huwelijk van niet-erkende minderjarigen, niet meer dient verleend te worden door een voogd ad hoc, maar wel door « den voogd ». Art. 5 van dezelfde Wet bepaalt: « Door den familieraad wordt eveneens voorzien in de benoeming van een voogd, zoo het natuurlijk kind door geen enkel zijner ouders werd erkend, of zoo, door beide ouders erkend zijnde, minderjarig en niet mondig verklaard, het zonder vader noch moeder, noch zonder voogd door den vader of door de moeder aangeduid overblijft, alsmede wanneer de voogd, eene der opgenoemde betrekkingen hebbende, zich bevindt in een der gevallen van uitsluiting waarvan hierna wordt gesproken of geldig is verschoond.

« Bij gemis van erkenning, wijst de Vrederechter, alvorens den familieraad bijeen te roepen voor de aanwijzing van een voogd, de in de acte vermelde ongehuwde moeder van het kind op de juridische gevolgen van de erkenning en op de vormen waarin deze kan geschieden.

» De betrekking van voogd door den familieraad opgedragen, neemt een einde in geval van vrijwillige erkenning na de benoeming, tenzij deze erkenning in rechte wordt betwist; in dit geval blijft de voogd zijn ambt waarnemen tot het eindvonnis. »

Wij meenen hieruit te mogen besluiten, dat, indien de aldus benoemde voogd gerechtigd wordt om toe te stemmen in het huwelijk en bijgevolg in deze aangelegenheid den vader van het kind vervangt, deze oplossing zich ook opdringt voor de toestemming tot de aanneming, die « in normale omstandigheden » door den vader van de minderjarige wordt gegeven.

Wij kunnen trouwens en bovendien om deze zienswijze te staven de twee volgende argumenten aanvoeren:

1° Artikel 346 § 4 van het wetsontwerp is de herhaling van het eerste lid van artikel 350 der Fransche wet. Maar het tweede lid van artikel 350 dezer wet is als volgt geformuleerd: « Il en est de même si le mineur est un enfant naturel qui n'a point été reconnu... etc. » (Zie commentaar in Sirey Lois Annotées, 1924, blz. 1361.) Deze bepaling werd in het Belgische ontwerp ter zijde gelaten, wat er ontegensprekelijk op wijst dat men het inzicht heeft gehad om van de Fransche wetgeving af te wijken.

2° In artikel 356 wordt gezegd, zonder dat daarbij onderscheid wordt gemaakt tusschen wettige en natuurlijke minderjarige kinderen, dat de minderjarigen van 16 jaar en meer, zich zelf voor den Vrederechter of den notaris zullen aanbieden om er de acte van hun wederzijdsche toestemming te doen opmaken. Is het kind minder dan 16 jaar oud, dan wordt de acte in zijn naam door den wettelijken vertegenwoordiger opgemaakt. Welnu, voor het minderjarig niet-erkend natuurlijk kind is deze wettige vertegenwoordiger niemand anders dan de voogd, voorzien bij artikel 5 van de wet van 7 Maart 1938.

Deze onze zienswijze schijnt trouwens bevestigd te zijn in het rapport van Graaf Carton de Wiart:

« Afdeeling II van het ontwerp handelt over de rechtsvormen der aanneming. De tweede zin van alinea 1 van artikel 356 luidt: « Is het aangenomen kind minder dan 16 jaar oud, dan wordt de acte in zijn naam, door zijn wettelijk vertegenwoordiger opgemaakt. » Die tekst is dezelfde als die van artikel 360 van de Fransche wet van 1923. Hij heeft zijn reden van bestaan in Frankrijk, waar de verlaten kinderen door de wet van 27 Juni 1904 onder voogdij worden gesteld van den Openbaren Onderstand, en waar hun voogd van rechtswege wordt aangewezen, in 't algemeen, de Directeur-Generaal van het bestuur van Openbaren Onderstand van het Departement.

» Wie is, in België, de wettelijke vertegenwoordiger? Een lid van de commissie stelde voor te zeggen: « Bij ontstentenis van wettelijk vertegenwoordiger, wordt deze benoemd door den bij artikel 346 voorzienen familieraad. »

» Heeft dit amendement nut, nu wij de nieuwe bepalingen hebben van de wet van 7 Maart 1938 omtrent de voogdij der natuurlijke kinderen? Elk van hen moet voortaan een wettelijk vertegenwoordiger hebben, 't zij door de erken-

ning, 't zij door den familieraad een voogd werd benoemd. Het kan gebeuren, dat voor kinderen geboren eer de wet van 1938 van kracht werd, geen voogd werd benoemd. Voor dergelijke gebeurlijkheden kan het amendement een waar nut opleveren.»

Wij kunnen onze opvatting aldus samenvatten :

a) Wanneer het niet-erkend natuurlijk kind minder dan 16 jaar oud is, zal het in de acte van aanneming vertegenwoordigd zijn door zijn voogd. Dit sluit natuurlijk de toestemming in van den voogd, wettigen vertegenwoordiger van het kind.

b) Wanneer het niet-erkend natuurlijk kind meer dan 16 jaar is, zal het zelf in de acte verschijnen, maar bovendien de toestemming van den voogd voorbrengen in één der vormen voorzien bij het tweede lid van artikel 356. Het is immers niet denkbaar dat een kind van 16 jaar alléén zou beslissen over zijn aanneming.

c) Geldt het een minderjarige, die, geboren zijnde voor het in voege treden van de wet van 7 Maart 1938 nog niet onder voogdij werd gesteld, dan zal de familieraad een wettigen vertegenwoordiger aanstellen.

§ III. RECHTSGEVOLGEN VAN DE AANNEMING

De rechtsgevolgen van de aanneming worden achtereenvolgens uiteengezet in de artikelen 347 tot 355 van het wetsontwerp. (4)

1° Het aangenomen kind verkrijgt, bij toevoeging, den naam van den aannemenden persoon. Indien het echter een niet-erkend natuurlijk kind is, dat aangenomen werd, zal het alleen den naam van den « aannemer » mogen dragen. Wordt de aanneming gedaan door een gehuwde vrouw, dan draagt zij alleen haar familienaam over op het door haar aangenomen kind. (Verslag Carton de Wiart, blz. 10.)

2° Het is een onbetwist beginsel dat het aangenomen kind aan zijn oorspronkelijke familie blijft toebehooren. Tegenover deze familie behoudt het al zijn rechten en plichten. (Les Nouvelles, loc. cit. nr 88.) Nochtans, en zulks blijkt uit de termen zelf van artikel 348, zal de aannemende persoon alleen met de rechten der ouderlijke macht bekleed zijn.

Desbetreffend werd een zeer belangwekkende doctrinaire betwisting ontwikkeld. Eenerzijds pleitte Savatier in Planiol et Ripert, T. I, 315, voor de algeheele overdracht door de adoptie van de attributen der ouderlijke macht (het wettelijk beheer en het recht om te ontvoog-

den, die beide in de bevoegdheid liggen van de voogdij onder toezicht van den familieraad, inbegrepen.) (Artikel 450 en 478-79.) Deze meening werd eveneens voorgestaan door Jossierand (Cours de Droit Civil, 1308) en Hémard (Précis élémentaire de Droit Civil, I, 669. Beudant III, nr. 1324).

Anderzijds hebben Rouast (Planiol et Ripert, II, 1043) en Gaudemet (Revue Trimestrielle de Droit Civil, 1928, blz. 649) de meening verdedigd dat artikel 348 in beperkenden zin moet worden geïnterpreteerd. Het arrest van Douai van 22 Februari 1928. (Gazette des Tribunaux, 21-22 Maart 1928) is in denzelfden zin gesteld. (Zie ook betreffende dit twistpunt : Dalloz, Nouveau Code Civil annoté, II, Ed. II, blz. 93 van nrs 9 tot 22.)

Deze laatste oplossing, wellicht streng logisch, is nochtans van aard om de toepassing van het hier besproken artikel te bemoeilijken. Het zou derhalve aanbeveling verdienen indien de opvatting van den Belgischen wetgever in den loop der besprekingen met onmiskenbare duidelijkheid kon worden omschreven. (Redevoering Carton de Wiart. Zitting der Kamer van Volksvertegenwoordigers, 1 Juni 1938.)

Op dezelfde moeilijkheid zullen wij stuiten om de woonplaats te bepalen van het aangenomen kind. (Planiol et Ripert, II, 1043.)

3° Wat betreft het erfrecht van het aangenomen kind zijn de beschikkingen van artikelen 350 tot en met 352, mits enkele vormelijke wijzigingen, in de ontworpen wetgeving behouden gebleven. (Beudant III, nr. 1331. Schicks en Van Isterbeek, T. II, blz. 239. Thiry, T. I, p. 473; Depage, I, nr. 1263.)

4° Betreffende het uitkeeren van onderhoudsgelden dient er slechts te worden aangemerkt, dat de verplichting tot het uitkeeren van onderhoud in de eerste instantie bestaat in hoofde van den adoptant en slechts subsidiairlijk in hoofde van de natuurlijke ouders van het aangenomen kind. Deze beschikking, die eveneens in het Fransche wetboek voorkomt, werd overgenomen uit het Duitsche B. W. (artikel 1766).

5° Uit een arrest van het Hof te Parijs, dd. 2 April 1936 (D. H., 1936, 290) blijkt, dat het aangenomen kind het recht heeft de ontzetting na te streven van den persoon, door wien het werd aangenomen.

Van welk oogenblik af zullen de rechtsgevolgen van de aanneming gelden? Onder het stelsel der huidige wetgeving was hieromtrent discus-

sie ontstaan. De rechtsleer heeft over het algemeen aangenomen dat de gevolgen terugwerkende kracht hadden tot op den dag der overeenkomst en dit zoowel tusschen partijen als tegenover derden. (Zie *Les Nouvelles*, loc. cit. nrs 77 en 78. *Galopin : l'Etat et la Capacité des personnes*, nr 691.) In tegenstelling met de nieuwe Fransche wetgeving (artikel 368, *Beudant III*, nr. 1333; *Planiol et Ripert*, nr. 1045) bleef in den ontworpen Belgischen tekst deze opvatting behouden (artikel 364).

§ IV. HERROEPING VAN DE AANNEMING

In de huidige wetgeving is de aanneming onwederroepelijk. (*Colin et Capitant*, 7e, Ed. 316; *Rép. Prat. de Droit Belge*, V^e, Adoption, 67.) Het is begrijpelijk, dat, bij de nieuwe wettelijke regeling, die hoofdzakelijk voor doel heeft de aanneming van minderjarigen mogelijk te maken, het herroepen van de aanneming dient te worden voorzien. De herroeping zal mogen geschieden om zeer gewichtige redenen, op verzoek van den aangenomene, van den adoptant of van het Openbaar Ministerie (*Beudant III*, nr. 1341).

Men heeft ook voorgesteld dit recht aan de natuurlijke ouders toe te kennen. Het was echter te vreezen, dat deze van dit recht misbruik zouden maken en het b.v. aanwenden als een middel van drukking of afpersing tegenover den aannemenden persoon. Op grond van deze overweging werd dit voorstel dan ook verworpen.

De mogelijke tusschenkomst van het Openbaar Ministerie is hier een voldoende waarborg. (*Verslag Carton de Wiart*, blz. 13.)

Het Openbaar Ministerie zal steeds moeten gehoord worden en de beslissing van de rechtbank zal altijd vatbaar zijn voor hooger beroep.

Hier kan de vraag gesteld worden of het vonnis en desgevallend het arrest dat uitspraak behelst betreffende eene vordering tot herroeping van een aanneming, met redenen zal moeten omkleed zijn. Men is algemeen van oordeel om deze vraag in bevestigenden zin op te lossen. (*Dalloz : Nouveau Code Civil, Additions II*, blz. 97, nr 8; *Hémard*, op. cit. I, nr 670.) Het eenige vonnis in tegenovergestelden zin geveeld (*Versailles*, 31 October 1923, D. P., 1924, 2, 161) werd bestreden in eene nota van Prof. Rouast, (D. P., 1924, 2, 161.)

Waar artikel 365 § 2 bepaalt, dat « de vordering tot herroeping... » ingesteld, behandeld en gevonnist wordt overeenkomstig de gewone re-

gelen der rechtspleging, daar dringt zich ook naar onze meening de motiveering op van het vonnis.

Anderzijds mogen de rechtbanken de overwegingen, die tot de herroeping worden aangehaald, vrijelijk beoordeelen, zonder dat het Hof van Verbreking daarover control heeft uit te oefenen. (*Cass. Fr.*, 5 Mei 1937, D. H., 1937, I, 316.)

Uit de bepaling van artikel 367, waarbij o.m. de beschikkingen van de wet van 15 Mei 1912 toepasselijk worden gemaakt op « den aannemenden persoon, op het aangenomen kind en op zijn wettige afstammelingen » blijkt genoegzaam, dat de rechtbank niet noodzakelijk de aanneming moet herroepen, maar dat zij de keuze heeft tusschen de herroeping en de algeheele en gedeeltelijke ontheffing van de ouderlijke macht. (*Memorie van Toelichting*, blz. 15; *Colin et Capitant*, nr 316; *Planiol et Ripert*, Bd. II, nr. 1054; *Dalloz, Additions II*, blz. 97, nr 12.)

§ V. PLEEGVORMEN.

Het is ofwel voor den Vrederechter van de woonplaats van den adoptant, ofwel — en dit is nieuw — voor gelijk welken notaris, dat de overeenkomst van aanneming zal mogen getroffen worden. Maar deze overeenkomst — die dus eene plechtige overeenkomst is — (*Bonnecarrère, Laborde-Lacoste et Crémieux : Précis de Droit Civil*, I, nr 136; *Galopin*, nr 682) moet voor de rechtbank van eersten aanleg van de woonplaats van den adoptant, zetelend in de Raadkamer, bekrachtigd worden. De vraag zal bij de rechtbank aanhangig worden gemaakt door het voorleggen van de uitgifte der overeenkomst en eventueel van de uitgifte der gegeven toestemmingen, aan den Procureur des Konings bij den zetel der bevoegde rechtbank.

De rol der rechtbank, die hier als willige rechtsmacht optreedt (*Josserand*, I, 1305; *Planiol et Ripert*, II, 1032) zal niet louter formeel zijn, maar zij zal nauwkeurig dienen te onderzoeken of al de voorwaarden door de wet gesteld, werden nageleefd en of de persoon die het kind wil aannemen « te goeder faam » is.

Hoewel voor de aanneming van meerderjarigen de toestemming der ouders niet meer vereischt wordt, zullen deze nochtans in ieder geval ten titel van inlichting door de rechtbank kunnen gehoord worden (*Sirey, Lois annotées*, 1924, blz. 1362, nota (21, 22, 23).

Het vonnis wordt in openbare terechtzitting

uitgesproken, zonder dat het moet gemotiveerd zijn (artikel 359).

Hooger beroep tegen het vonnis is mogelijk vanwege het Openbaar Ministerie, indien de aanneming bekrachtigd wordt; vanwege de partijen slechts dan wanneer de aanneming geweigerd wordt. Dit beroep moet echter gezamenlijk worden ingesteld.

Het Hof zal de zaak op dezelfde wijze onderzoeken als de rechtbank van eersten aanleg en zonder zijn beslissing met redenen te moeten omkleeden.

Terwijl de Fransche wetgeving (artikel 365 in fine voorziet, dat de voorziening in Verbreking wegens vormgebrek (*vice de forme*) mogelijk is tegen het Arrest waardoor de aanneming geweigerd wordt, heeft men in het Belgische wetsontwerp deze bepaling niet voorzien. (Zie in Planiol et Ripert, Bd II, nr 1037 de redenen waarom de Fransche wetgeving de voorziening in Verbreking heeft toegelaten uitsluitend tegen de arresten die de homologatie weigeren.) Hieruit moet naar onze meening worden afgeleid, dat de voorziening in verbreking uitgesloten is. Het gaat hier immers, zooals hooger reeds werd aangetoond, om een rechtspleging die tot de willige rechtsmacht behoort. (Les Nouvelles, loc. cit. nr 230; Garsonnet et César Bru: *Traité de Procédure*, Bd. VIII, nr 146.) Bij dergelijke instanties is er immers geen tegenspraak en derhalve ook geen gerechtelijke betwisting. Bij de uitoefening van de willige rechtsmacht is in beginsel elk verhaal uitgesloten. (Glasson: *Précis de Procédure Civile*, I, nr 60; *Répertoire Prat. Dr. Belge*, V°, Adoption 59.) Het vonnis dat over de aanneming beslist, kan ook niet worden bestreden door verzet vanwege derden. (Josserand, Bd I, nr 1305; *Rép. Prat. Dr. Belge*, V°, Adoption 58.)

Alleen de vordering strekkende tot het nietig verklaren van de aanneming, kan volgens de gewone procedure bij hoofdeisch of bij reconventie door ieder belanghebbende ingeleid worden. (*Rép. Prat. Dr. Belge*, V°, Adoption nrs 76-78; Beudant III, nr 1315; Josserand, I, nr 1310.) De nietigheid zal gesteund zijn op het niet naleven der wettelijke voorwaarden. Het zal een volstrekte nietigheid zijn in geval van vormgebrek — een betrekkelijke nietigheid in geval van onregelmatige toestemming. (Hémard, *Précis de Droit Civil*, I, 670.)

De mogelijkheid van het inroepen der nietigheid is een gevolg van het karakter der beslis-

sing van de rechtbank. Daar deze slechts hare willige rechtsmacht uitoefent, kan men de vordering niet bestrijden door de rechtsleuze: « *voies de nullité n'ont lieu contre les jugements* ». (Colin et Capitant, Bd. I, 317; Dalloz: *Précis de Droit Civil*, Bd. I, 332.)

§VI. BIJ WIJZE VAN BESLUIT.

Onder het stelsel van het Burgerlijk Wetboek waren de beschikkingen betreffende de aanneming een doode letter. (Depage, I, nr 1246.)

Indien men daarentegen de gevolgen overschouwt, die de nieuwe wetgeving in Frankrijk heeft gehad, dan mag men gerust vooropstellen, dat door het toelaten van de aanneming van minderjarigen een nieuw hoofdstuk aan het Burgerlijk Wetboek zal worden toegevoegd.

In Frankrijk zijn er in 1924, 1675 aannemingen geweest, in 1928 : 1555, en in 1933 : 2234. Het is niet te betwijfelen, dat tengevolge van de nieuwe wetgeving voor vele thans verlaten kinderen, een huiskring zal worden geschapen, waar zij opvoeding en levensonderhoud zullen genieten. In de reeks der wetten ter bescherming van het kind, zal zij een vooraanstaande plaats innemen, benevens de wet op de voogdij der natuurlijke kinderen en de op til zijnde wetgeving betreffende het statuut van het buiten huwelijk geboren kind (Paniol et Ripert, II, nr 1007.)

Men heeft anderzijds gewezen op het gevaar, dat in zekere gevallen de mogelijkheid van adoptatie een reden zal zijn om niet over te gaan tot de wettiging der natuurlijke kinderen en voor de natuurlijke ouders een voorwendsel zal worden om niet te trouwen. (Bonnetcase Suppl., Bd. I, nr 440.) Wij beschikken niet over de passende statistische gegevens om te zien in welke mate b.v. het stijgende aantal aannemingen van kinderen het aantal der wettigingen zou hebben beïnvloed.

Ligt er ook niet een gevaar besloten in de beschikkingen van het laatste alinea van het artikel 350, inhoudende, dat de verbodsbepalingen betreffende het huwelijk tusschen aangenomen kinderen van een en denzelfden adoptant en het aangenomen kind en de kinderen die de adoptant na de aanneming zou kunnen krijgen, kunnen opgeheven worden. Zal in zekere gevallen een dergelijke dispensatie geen oorzaak worden van bloedschennige huwelijken? (Sirey, *Lois annotées*, 1924, blz. 1361, nota 13-14.)

Het lag alleen in onze bedoeling eenige betwistingen, waartoe de nieuwe wetgeving aan-

leiding zou kunnen geven, nader toe te lichten. De besprekingen, die in de Eerste Kamer zullen gewijld worden aan dit wetontwerp, zullen wellicht enkele dezer moeilijkheden uit den weg ruimen.

(1) Zie de nrs 151 (zitting 1936-37), 178 (zitting 1937-38)

RECHTSPRAAK

126

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 17 November 1938.

Voorzitter : M. Halleman.

Rechters : MM. Jageneau en Boelens.

Op. Min. : Mr Van Hille.

Pleiters : Mrs Rotsaert en Sano.

ECHTSCHIEDING. — GETUIGENVERHOOR. —
VONNIS BIJ VERSTEK. — UITVOERING. — TER-
MIJNEN OM EEN VERHOOR TE HOUDEN.

Wanneer een getuigenverhoor bevolen werd door een vonnis bij verstek eindigt de termijn om dit enkwet te houden den vijftienden dag na de beteekening van het vonnis (onder de oude wetgeving).

Bl. t/ P.

Advies van het Openbaar Ministerie

Eerst en vooral dient aangestipt dat de proceduur beheerscht wordt door de oude wetgeving en dus niet door ons wetboek van burgerlijke vordering zooals het gewijzigd werd door het Besluit van 1936.

De genaamde Blomme heeft de echtscheiding gevraagd tegen zijne vrouw en overigens bekomen door arrest van het Hof van Beroep van 4 December 1936, arrest dat uitgevoerd werd.

Daarentegen heeft zijn echtgenoot Pycke een proces in echtscheiding ingespannen tegen haren man.

De twee gedingen werden niet samengevoegd.

In dit tweede proces heeft op 31 Mei 1935 de Rechtbank van Antwerpen een vonnis bij verstek tegen partij en uitvoerbaar verleend, waardoor het aan aanlegster toegelaten werd sommige feiten door getuigen te bewijzen. Natuurlijk werd het tegenbewijs voorbehouden zoodat er twee enkweten mogelijk waren, het rechtstreeksch verhoor en het tegenverhoor.

Ingevolge de oude artikels 256 en 257 B. W. moesten (en dit is een rede van nietigheid, Garsonnet éd. 1899, III, bl. 47. Répertoire pratique du droit belge V° Enquête N° 57, Dalloz Répertoire pratique V° enquête N° 44 en 65. Brussel 28 Maart 1929 Pas. II, 76.) Zekere rechtspraak beweert nochtans dat de partijen aan deze nietigheid die niet van openbare orde is, mogen verzaken wat niet het geval is in zake, daar zij gevraagd wordt (Cass. 1 Juni 1879. Pas. I, 277 Fransch Hof van Cassatie 30 Juni 1908

en de Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, vergadering van 1 en 2 Juni 1938 en ook nr 173 van de Handelingen van den Senaat.

(2) Dit Commentaar werd in 1936 door hem uitgebreid in Planiol et Ripert. Rouast : Traité de Droit Civil Français. Bd. II, blz. 847.

(3) Prof. dr. mr. J. G. A. Wilms : Korte Schets van het Oudlatijnsche Familierecht. Gent 1937, blz. 11.

(4) Betreffende het onderscheid tusschen de rechtsgevolgen van de wettiging en van de aanneming zie : Les Nouvelles, loc. cit. nr 86. Hémard. d. I, nr 671. Planiol et Ripert II, 1009.

Pas. 1909, IV, 45; Luik 15 Januari 1896, Pas. II, 340 en 4 Januari 1927 Jur. Liège 10). Moesten dus de enkweten begonnen worden binnen de acht dagen na de beteekening aan pleitbezorger indien het vonnis dat de enkweten bevolen had tegensprekelijk was, of aan pleitbezorger of partij indien het bij verstek verleend was tegen pleitbezorger of partij.

Nochtans in geval van vonnis bij verstek moest dien termijn van acht dagen als volgt berekend worden.

Degene die het vonnis bekomen had mag enkel zijn vonnis uitvoeren ingevolge artikelen 155 B. W. nadat acht dagen verstreken zijn sinds de beteekening (Répertoire pratique droit belge V° Enquête N° 72).

Inzake enkwet moet men zeggen, dat het vonnis uitgevoerd wordt wanneer het verhoor begonnen is.

Ingevolge artikel 259 B. W. moet een enkwet aanzien worden als begonnen wanneer de rechter commissaris een bevel verleend heeft waardoor hij dag vaststelt om de partijen en de getuigen te dagen. (Brussel 3-7-1890. Pas. 91, III, 74 Rep. prat. dr. Belge V° Enquête N° 81).

Het is op 31 December 1936, dat eischeres het vonnis heeft doen beteekenen aan verweerder sprekende met hem zelf. Het dies a quo tellende niet, was het enkel sinds 8 Januari en tot 16 Januari 1936, dat zij tot een daad van uitvoering mocht overgaan. Welnu, het is op 16 Januari 1936 dat zij een verzoekschrift bekomen heeft van den rechter-commissaris. Zij was dus volkomen in regel en het rechtstreeksch enkwet tot hetwelk er overgegaan werd, is regelmatig. Het feit van een rekwest aan te bieden is geen akte van uitvoering en mocht dus van 8 Januari geschieden (Metz 19-IV-1811; Fransch Hof van Cassatie Req. 3 Maart 1812; ibid. civ. 17 dec. 1823 D. V° jugement N° 129 en 160 en Garsonnet éd. 1899, III, bl. 43 welke deze meening deelt, voegende er bij — bl. 48 nota 7 — dat wanneer artikel 257 spreekt van «partie qui n'a pas d'avoué», zij het geval bedoelt waar het vonnis nochtans tegensprekelijk zou zijn, «il fait donc supposer soit un des deux cas énoncés au texte, soit un jugement de défaut profit joint, soit encore un jugement par défaut qui a débuté le défendeur d'une première opposition; toutes hypothèses où le jugement est contradictoire bien que rendu contre une partie qui n'a pas d'avoué», en hij steunt zich ook op de meening van Carré, II, question 1002; Chauveau sur Carré loc. cit.; Boitard Colmet Daage eu Glasson, I, Nr. 484; Rodière, I, bl. 391).

Indien het bevel voor 8 Januari ware verleend geweest, ware het enkwest nietig geweest en deze nietigheid was van openbare orde. Het was zelfs geen nietigheid onderworpen aan artikel 1030 B. W. dat zegt: «Aucun exploit ou acte de procédure ne pourra être déclaré nul, si la nullité n'en est pas formellement prononcée par la loi», want zooals Garsonnet éd. 1899, IV, bl. 218 nota 8 het doet opmerken «l'article 1030 est inapplicable aux actes d'exécution prématurés, car ils sont à considérer comme pratiqués sans titre» en hij geeft ook in dezen zin de meening van Rodière (I. bl. 297) Bioche (Nr 333), Bounier (Nr 394) en een belangrijke rechtspraak welke zegt, dat enkel de conservatoire akten geldig zijn (Parijs, 23 Juli 1840 en 23 Juli 1840, D. A. V° jugement Nr 243 — Bourges 9 Januari 1832, ibid, V° Expert Nr 263). Wij vinden in het Dalloz (V° Enquête Nr 185) eene vaste rechtspraak welke zegt, dat elk enkwest begonnen binnen de acht dagen na de betekening van het vonnis bij verstek nietig is. (Parijs 11 Dec. 1819, Caen 24 April 1839 en Bordeaux 13 Januari 1829).

Wij hebben den toestand vlug onderzocht wat de eischeres betreft. Wij zullen nu overgaan tot den toestand wat de verweerder betreft. Deze ingevolge artikel 257 B. W. moest een bevel ontvangen tot vaststelling van zijn tegen-enkwest binnen de acht dagen, beginnende te loopen sinds dat het vonnis niet meer vatbaar was voor verzet. Zooals hooger uiteen gezet was zooals alle vonnissen bij verstek dit vonnis vatbaar voor verzet tot aan zijn uitvoering. Door uitvoering moet men in zake verstaan, het verleenen van het bevel door den rechter-commissaris. Dit geschiedde op 16 Januari 1937. Daar het dies a quo niet telt, moest dus verweerder een bevel bekomen vóór 24 Januari. Het is enkel op 12 Februari 1937 dat hij een verzoekschrift aan den rechter-commissaris aanbood en op 16 Februari 1937 dat hij een bevel bekam. Zooals hooger gezegd, zijn al die termijnen beteugeld met nietigheid. Wij moeten dus besluiten dat verweerder vervallen is van het recht een tegen-enkwest te houden. Het is ook overigens wat eischeres beweerd heeft voor den rechter-commissaris. Zij heeft zich verzet tegen het enkwest waarop de rechter-commissaris de partijen voor de rechtbank verzonden heeft, waar thans op benaarstiging van eischeres die zaak voorkomt om over het incident te oordeelen. Men neemt aan, dat die termijnen verplichtend zijn zoowel voor het rechtstreeksch verhoor als voor het tegenverhoor (Brussel 28 Maart 1929 Pas. II, 76, Dalloz Rép. Pratique V° Enquête N° 44 en 68 en Rép. Pratique droit Belge V° enquête N° 57).

Er kan ook geen sprake zijn van verlenging van enkwest daar ingevolge artikel 279 en vg. B. W. deze enkel mag gevraagd worden binnen den termijn vastgesteld om een enkwest te houden. Wij meenen wel te moeten herinneren aan de Rechtbank dat, indien een rechtstreeksch verhoor van rechte het tegenverhoor meesleept, deze twee verhooren nochtans alhoewel maar eene proceduur uitmakende onafhankelijk zijn en dat zij dus afzonderlijk dienen begonnen, dat het tegenverhoor niet noomzakelijker wijze moet begonnen worden, omdat er tot het

rechtstreeksch verhoor wordt overgegaan, en dat de verweerder aan het tegenverhoor mag verzaken. De termijnen loopen dus niet evenredig tegen beide partijen, wat de beide verhooren betreft.

Wij meenen dus, dat het met rechte is, dat eischeres zich tot het houden van het tegenverhoor heeft verzet en dat dit verhoor niet meer kan geschieden. De zaak zal dus moeten beslecht worden enkel op rechtstreeksch verhoor. Wij meenen ook, dat verweerder in de kosten van het incident zou worden veroordeeld.

De Procureur des Konings.
W. van Hille.

VONNIS

Gezien de stukken des gedings.

Gehoord den Heer rechter Jageneau in zijn verslag;

Gehoord aanlegster in hare middelen en besluiten; Gelet op de wet van 15 Juni 1935 art. 2, 34, 35, 37, 41, en 68;

Overwegende dat verweerder niet verschenen is;

Overwegende dat aanlegster op incident een proceduur in echtscheiding vervolgt tegenover verweerder op incident, proceduur welke nog beheerscht wordt door de oude wetgeving, zooals zij bestond vóór de wijzigingen door het besluit wet van 30 Maart 1936 aangebracht. Dat op 31 Mei 1935 een vonnis bij verstek tegenover verweerder welke geen pleitbezorger had aangesteld werd gewezen, waardoor aan eischeres werd toegestaan het bewijs van zekere feiten te leveren door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen. Dat aanlegster dit vonnis op 31 December 1936 aan verweerder in persoon deed betekenen, waarna ze aan den heer rechter-commissaris een verzoekschrift aanbood voor vaststelling van het rechtstreeksch verhoor, dat door bevel van 16 Januari 1937 de heer rechter-commissaris dit verhoor vaststelde op 9 Maart 1937;

Overwegende dat verweerder op 12 Februari 1937 op zijn beurt een rekwest aanbood om de vaststelling van het tegenverhoor te bekomen, en dat de heer rechter-commissaris op 14 Februari 1937 een bevel uitsprak het tegenverhoor vaststellende op 20 April 1937;

Overwegende dat aanlegster zich verzet heeft tegen het houden van dit tegenverhoor, daar de termijnen voorzien daar art. 257 en 259, niet nageleefd werden;

Overwegende dat art. 257, wetboek van Burgerlijk rechtsvordering bepaalt, dat de getuigenverhooren op straf van nietigheid dienen begonnen te worden binnen de 8 dagen na de betekening aan pleitbezorger, of indien het vonnis uitgesproken werd tegen eene partij welke geen pleitbezorger aanstelde (zooals in casu het geval was) binnen de acht dagen na de betekening aan persoon of huisvesting. Dat echter ingevolge art. 155 W. B. R. deze termijnen enkel beginnen te loopen, niet van af de betekening maar acht dagen na de betekening. Dat deze termijnen gelden voor beide partijen, zoodat zij in onderhavig geval tot 16 Januari 1937 hunne enkwesten konden beginnen. Dat aanlegster dus tijdig het bevelschrift, begin van het verhoor, ontving terwijl

verweerder slechts laattijdig een bevel aanvraag en bekwam, en dus vervallen is van zijn recht het tegenverhoor te houden ;

Overwegende dat weliswaar het laatste lid van art. 257 W. B. R. bepaalt dat, indien het vonnis vatbaar is voor verzet, het termijn begint te loopen vanaf den dag dat verzet niet meer mogelijk is ;

Overwegende echter, dat met reden de rechtsleer en rechtspraak aannemen, dat deze laatste bepaling niet in letterlijken zin mag opgevat worden, op straf van in een «cercle vicieux» te vervallen, welke geen uitkomst biedt. Dat inderdaad volgens art. 198 het verzet mogelijk is tot aan de uitvoering ; dat de uitvoering van het vonnis bestaat in het volledig houden van het verhoor ; dat het niet mogelijk is het uitspreken van het bevel, hetwelk geschiedt geheel buiten de tusschenkomst van verweerder en zonder dat deze er iets van verneemt te beschouwen als een uitvoering van het vonnis in den zin van art. 159. Dat uit dit alles volgt, dat verzet mogelijk is, zoolang het enkwest niet gehouden werd, terwijl anderzijds het enkwest niet gehouden kan worden, zoolang het verzet mogelijk is.

Overwegende, dat aldus met de gansche rechtsleer dient aangenomen te worden, dat voor alle partijen het termijn verstrijkt den vijftienden dag na de beteekening van het vonnis. Dat voorzeker de verstekmakende nog het recht zal hebben verzet aan te teekenen tot aan de volledige uitvoering, maar dat desniettegenstaande het recht tot tegenverhoor voor hem niet bewaard werd, indien hij de termijnen heeft laten verstrijken, oplossing gelijkaardig aan deze welke zou moeten gegeven worden aan een beroep ingesteld na het verstrijken der termijnen (P. B., V° Enquête civile N° 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327. Rép. Prat. V° enquête N° 70. Dalloz Nouveau Code de Proc. Civile art. 257 N° 136 en volgende Carré et Chaveau t., II, question 1004. Glasson et Colmet Daage t., I, N° 769, pag. 524).

Overwegende dat het aldus met recht is dat aanlegster zich verzet heeft tegen het houden van het enkwest.

Om deze redenen :

De Rechtbank : Vonnissende op incident en alle verder of tegenstrijdige besluiten desaangaande verwerpende ;

Gehoord den Heer W. van Hille, Substituut van den Procureur des Konings in zijn eensluidend advies gegeven in openbare zitting van 20-10-1938 ; rechtdoende bij verstek ;

Zegt voor recht dar verweerder vervallen is van zijn recht het tegenverhoor te houden, en dat dit verhoor oorspronkelijk vastgesteld op 20-4-1937, niet meer zal gehouden worden. Veroordeelt verweerder tot de kosten van het incident.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar niettegenstaande de verzet of beroep en zonder borg.

127

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

17 Februari 1938.

Voorzitter : M. Paul de Schaetzen.

Rechters : MM. Ulrix en Van Caenegem

Op. Min. : M. Herbillon.

Pleiters : Mters Koninckx en Driessen.

NOTARIEELE AKTE. — KADASTRALE OPGAVEN.
— VERGISSINGEN. — NIEUWE EIGENAAR. —
BEWIJSKRACHT VAN DEN TITEL.

Verkeerde kadastrale gegevens in een notarieele akte overgenomen kunnen door den nieuwen eigenaar niet worden ingeroepen indien het duidelijk is bewezen dat zij in den oorspronkelijken titel voorkomen ingevolge eener vergissing.

Dierckx t/ Coninx en Steyfkens.

Herzien de inleidende dagvaarding van aanlegger Dierckx in dato 30 Juli 1931 en de dagvaarding in vrijwaring in dato 16 Juli 1933 ;

Herzien het interlocutoir vonnis door de Rechtbank van dezen zetel gedragen in dato 26 Maart 1934, bevelende een deskundig onderzoek, en de uitgifte van gezegd deskundig onderzoek, behoorlijk geboekt ;

Herzien het tusschenvonnis door de Rechtbank van dezen zetel gedragen in dato 29 Mei 1936, bevelend een getuigenverhoor, en de geboekte uitgifte der getuigenverhooren die hebben plaats gegrepen den 13 Oktober 1936 en den 7 November 1936 ;

Overwegende dat uit de stukken des gedings gebleken is dat het stuk grond door Anna Catharina Steyfkens verkocht aan den oorspronkelijken verweerder Coninx, bij vergissing in de notarieele akte, voor notaris Barthels verleden in dato 8 Maart 1924, werd aangeduid als zijnde te nemen in den blok sectie H nr. 254a van het kadaster ; dat het immers vaststaat dat het inzicht der partijen was een stuk grond te verhandelen dat moest worden genomen uit een grooteren blok, samengesteld uit de terreinen bij het kadaster aangeduid onder nummers 254a en 240 c ; dat het niet kan betwist worden dat het plan, bij gezegde akte gevoegd en samen ermee geboekt, den juisten blok grond aanduidt, waaruit de verkochte grond moest worden genomen, maar dat dezen blok grond met een verkeerd kadastraal nummer werd aangeduid ;

Overwegende dat Coninx Mathias dus niet anders kon verkoopen aan den oorspronkelijken aanlegger dan het stuk grond dat hem toebehoorde en dat het dus bij vergissing is — deze vergissing overgenomen zijnde uit de voornoemde akte Barthels — dat in de verkoopakte verleden voor notaris Van den Hove in dato 29 April 1926, het bedoelde stuk grond werd aangeduid als zijnde te nemen uit blok 254a ;

Overwegende dat de oorspronkelijke aanlegger goed geweten heeft dat het stuk grond dat hij van Coninx kocht, in feite moest worden genomen uit blok 240c en blok 254a ; dat het bedoelde stuk grond

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

dat hij Coninx afkocht, goed vereenzelvigd is geworden en dusdanig door Dierckx werd in bezit genomen, vermits het vaststaat, door het gedane getuigenverhoor, dat aanlegger over het stuk grond beschikte als eigenaar en als bezitter; dat hij aldus dit stuk grond ter bewerking in huur gaf aan Ratajezak Stanislas die het beplante en met ijzereendraad afsloot en aan Uyterhagen toeliet zijn vee op dien grond te laten grazen;

Overwegende dat Coninx aan zijn verplichtingen van verkoper niet te kort is gekomen; dat de in vrijwaring geroepen partijen dus ook niet gehouden zijn den oorspronkelijken verweerder Coninx te voldoen, te vrijwaren of schadeloos te stellen voor al de veroordeelingen tegen hem uitgesproken ten voordeele van aanlegger Dierckx;

Overwegende dat aanlegger niet besluit tegen de invrijwaring geroepen partijen ten einde van hem terug te krijgen, de gelden bij vergissing of anders door hen ontvangen ten titel van schadeloosstelling voor onteigening van een gedeelte van het door aanlegger gekocht terrein; dat het dus de Rechtbank niet toekomt desaan gaande te kennen;

Om deze redenen,

De Rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting en tegensprekelijk;

Alle andere of tegenstrijdige besluiten afwijzende;

Zegt de eisch van aanlegger noch ontvankelijk, noch gegrond.

Wijst hem er van af en veroordeelt hem in de kosten des gedings, kosten van vrijwaring inbrengen.

128 RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

9de Kamer. — 12 Augustus 1938.

Voorzitter : M. J. Van Riel.

Referendaris : M. G. Beckers.

Pl. : Mters De Meyer en Van de Walle.

ONEERLIJKE MEDEDINGING. — EINDE VAN GEDIENDE- OF ARBEIDSOVEREENKOMST. — RECHT VAN BEDIENDE ZICH VOOR EIGEN REKENING TE VESTIGEN. — OMSTANDIGHEDEN EN VOORWAARDEN.

Het feit dat een werkman of bediende zich, na regelmatig opzeg te hebben gegeven, voor eigen rekening gaat vestigen in hetzelfde bedrijf en in dezelfde buurt als zijn patroon kan niet aanzien worden als een daad van oneerlijke mededinging al heeft hij zich dan ook de diensten van een gedeelte van het personeel van zijn vorigen werkgever verzekerd en zich bij middel van omzendbrieven gewend, tot het kliek van zijn oud patroon, indien geen enkel bedrieglijk middel wordt gebruikt van aard om het publiek te misleiden.

Mahler t/ Verpillat.

Aangezien de eisch strekt tot de betaling door verweerder der som van vijftig duizend frank

(50.000) ten titel van schadevergoeding wegens oneerlijke mededinging ;

Aangezien de eisch ongegrond is en verweerder zich niet plichtig gemaakt heeft aan oneerlijke mededinging ;

Aangezien inderdaad verweerder, welke als werkman in dienst geweest is van aanlegster, op 22 October 1937 op regelmatige wijze mondeling opzeg gegeven heeft, om zich zelf als handelaar te vestigen in de buurt van aanlegster en in dezelfde artikelen ;

Aangezien verweerder het recht heeft zelf een soortgelijken handel te vestigen ; dat inderdaad de handel steeds vrij is en het ieder toegelaten is zich van bediende of werkman tot patroon op te werken en zelf een handel of nijverheid te stichten ;

Aangezien de omstandigheid dat verweerder zich in de buurt van aanlegster is gaan vestigen, niet door haar ten kwade kan genomen worden ;

Dat inderdaad de bewuste handel aanbelangt een slijperij van alle gekleurde steenen ;

Dat deze handel of nijverheid geconcentreerd is in het kwartier der Pelikaan- en Vestingstraat en iedereen weet dat aldaar het centrum is van alle handel in diamant en edelgesteenten ;

Aangezien tevens aanlegster niet het recht kan ontzeggen aan verweerder zijn zoon met zich te hebben meegenomen en hem in zijn eigen zaak op te leiden ;

Aangezien hetzelfde geldt voor den genaamden Ruffin als voor verweerder zelf ;

Dat inderdaad de genaamde Ruffin als vennoot van verweerder optreedt en deze zoowel als verweerder het recht heeft zich van werkman tot patroon op te werken en als dusdanig te vestigen ;

Aangezien, anderzijds, aanlegster ten onrechte beweert dat verweerder hare technische instellingen zou gesaboteerd hebben ;

Aangezien inderdaad aanlegster hiervan niet het minste bewijs voorbrengt ;

Dat aanlegster voorzeker een deskundige zou doen aanstellen hebben ten einde de schade te bestatigen en vast te stellen of ten minste deze beweerde beschadigingen zou doen vaststellen hebben door een deurwaarder op het oogenblik van het vertrek van verweerder ;

Dat hiervan niets gebeurd is en de werkelijkheid van de sabotage dus niet bewezen is ;

Aangezien van heden aanlegster drie fakturen (niet voorgebracht) gewag maakt om te bewijzen dat er werkelijk schade was aan hare instelling ;

Aangezien te dien opzichte eerst en vooral dient opgemerkt te worden, dat het totaal bedrag dezer drie fakturen beloopt de som van : 32,70 fr. + 30,80 fr. = 63,55 frank en het nazien van den motor zelf nog niet eens is aangerekend geworden door den mekanieker.

Dat hieruit voortspruit dat de beweerde doch niet bewezen beschadiging van de instelling van zeer geringen aard is en niet als een sabotage kan aanzien worden ;

Aangezien ten andere het niet bewezen is, dat deze beschadigingen voortspruiten uit de handelingen van verweerder en het inzien van deze

fakturen evengoed deze herstellingen kan doen voorkomen als voortspruitende van de gewone slijtage der technische instelling ;

Aangezien verder aanlegster ten onrechte verwijs maakt aan verweerder een omzendbrief (niet voorgebracht) gericht te hebben aan het cliënteel

Aangezien inderdaad een gewezen werkman of bediende het ontegensprekelijk recht heeft zich aan het cliënteel voor te stellen en bekend te maken door middel van een omzendbrief, op voorwaarde, dat in dezen brief geene melding gemaakt worde van de gewezen betrekkingen tusschen hem en zijn patroon, tusschen hem en het cliënteel van zijn patroon of op de voorwaarde dat er geen enkel bedriegelijk middel gebruikt wordt van aard het publiek te bedriegen op de eenzelveheid van den verkooper ;

Aangezien in den omzendbrief van verweerder geen enkel van deze omstandigheden voorkomt en enkel eene bekendmaking uitmaakte dat hij zich gevestigd heeft als slijper van edelgesteenten ;

Aangezien overigens het cliënteel een « res nullius » is waarop niemand den voorrang heeft en dat iedereen zich kan toeëigenen, gezien de mededinging veroorloofd is ;

Aangezien dit des te meer is in onderhavig geval, dat al de personen waaraan verweerder een omzendbrief gericht heeft voorkomen in het jaarboekje Belo Bijou, dat alle personen aanduidt, welke in een of anderen zin ijverig zijn in den diamant-handel en nijverheid ;

Dat er dus geene oneerlijke daad kan gepleegd geweest zijn door verweerder, vermits de cliënten van aanlegster in dit boekje eveneens vermeld staan ;

Aangezien ten slotte aanlegster ten onrechte beweert, dat verweerder eene daad van oneerlijke mededinging zou gepleegd hebben met zekeren Secretan, werkman in dienst van aanlegster, aangespoord te hebben haar dienst te verlaten ;

Aangezien inderdaad het aanwerven van werklieden vrij is en iedereen zijn bedienden en werkvolk mag gaan halen waar hij wil, zelfs met beloften en vooruitzichten van hooger loon te doen gelden ;

Dat ten andere elke bediende of werkman eveneens vrij is zijn vorigen dienst te verlaten en in dienst te treden van een anderen patroon ;

Dat, indien Secretan werkelijk aanlegsters dienst verlaten heeft, dit alleenlijk kan zijn ten gevolge van zijn eigen wil en meening, gezien het toch uitgesloten is dat verweerder deze Secretan met zich zou medegesleept hebben ;

Dat ten slotte in onderhavig geval het niet ging voor verweerder zich geheimen van fabricatie toe te eigenen, gezien hij jaren lang zelf in dienst is van aanlegster en het ook niet ging voor verweerder aanlegsters nijverheid stil te zetten gezien aanlegster steeds is blijven voortwerken na het vertrek van verweerder ;

Aangezien dus niet in het minste oneerlijke mededinging gepleegd is geworden door verweerder en aanlegster moet kunnen aannemen, dat eene concurrentie mag ingesteld worden tegen haren

handel en nijverheid zooals het zich voordoet in alle bedrijvigheden ;

Aangezien de tegeneisch van verweerder ongegrond is ;

Dat inderdaad de kwade trouw van aanlegster niet bewezen is en dit geding dus niet tergend noch roekeloos is ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende ;

Maakt melding dat de beschikkingen van art. 2 en 68 van de wet van 15-6-35 in acht genomen werden tot het opmaken van het exploit en andere akten van rechtspleging welke het vonnis voorafgaan.

Wijst aanlegster af van haren eisch, want ongegrond en veroordeelt haar tot de kosten des geding tot heden beraamd op 152 frank.

Wijst verweerder af van zijn tegeneisch want ongegrond.

129

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

(In handelszaken)

30 Juni 1938.

Voorzitter : Mr Meulemans.

Pl. : Mters Legrand (loco Schot) en De Ridder.

RENTEVESTIGING. — BUITENLANDSCHE TEGENPARTIJ. — ONTWAARING DER BELGISCHE MUNT. — BETALING DER RENTEN IN BELGISCHE MUNT. — GELDIGHED.

Een contract van rentevestiging, aangegaan in België met een vreemde tegenpartij en waarvan de kapitalen gestort werden in Belgische munt, moet worden uitgelegd volgens Belgische wetgeving en derhalve zijn de gevestigde renten betaalbaar in Belgische munt niettegenstaande de veranderlijkheid dezer laatste.

Beeckmans t/ La Bâloise.

Aangezien eischeres aan verweerder betaling vraagt eener rente beloopende zesmaandelijks op een waarde in Zwitsersche munt van 1000 frank ; dit zoowel voor de toekomst als voor de reeds verstreken periode vanaf 1 December 1919 ;

Aangezien het geschil tusschen partijen opgerazen tot voorwerp heeft, de nationaliteit van de munt te bepalen in dewelke de zesmaandelijksche vergoeding, door verweerder verschuldigd aan eischeres, moet voldaan worden ;

Aangezien eischeres beweert dat de rent moet betaald worden in Zwitsersche munt, omdat de overeenkomst gesloten werd te Basel, den 19 Mei 1911 ; dat de betaling mag geschieden hetzij te Brussel, hetzij te Basel ; omdat de zetel en de werkkring van de vennootschap «La Bâloise» zich bevinden in Zwitserland ;

Aangezien eischeres, van Belgische nationaliteit, op 17 Mei 1911 te Heyst op den Berg een verklaring van rentevestiging teekende, betaalbaar te Brussel ;

dat op 19 Mei 1911, de polis van rentevestiging

geteekend werd door verweerster en deze polis begint met de volgende woorden : « vu les déclarations faites par Mademoiselle Beeckmans », eischeres in huidig geding;

Aangezien het betwiste contract van overeenkomstigen aard zijnde, dus opgemaakt werd te Heyst op den Berg volgens den wil van de partijen die het eens waren over de voorwaarden en bedingen van hun overeenkomst en dat de melding «*délivré à Bâle*», slechts betrekking heeft tot het opstel van het geschrift, de polis het bewijs uitmakende van de overeenkomst, tusschen partijen;

Aangezien geen enkel clause van de polis vermeldt dat de renten alleen in Zwitsersche munt zullen betaald worden;

Aangezien artikel 3 van de polis slechts bepaalt dat de betaling van de gevestigde renten, zal gedaan worden zonder kosten tegen persoonlijk kwijtschrift van de rentegenietster of van den persoon drager van haar volmacht; hetzij aan de algemeene kas van de maatschappij te Basel, hetzij bij het algemeene agentschap van Brussel, tenzij gewenscht werd dat de betaling geschiede op de kantonale verblijfplaats van de maatschappij;

Aangezien op 17 October 1914 eischeres die op dit oogenblik verbleef te Folkestone, in Engeland, aan verweerster vroeg dat zij de gevestigde levensrente kon ontvangen in dezelfde voorwaarden gelijk te Hallaer, aangrenzende gemeente van Heyst op den Berg;

Aangezien later eischeres vroeg, dat teruggekeerd in België, tijdens den oorlog, het zou mogelijk geweest zijn de renten te ontvangen op de succursaal te Brussel, Koninklijkestraat, 226;

Aangezien op 12 Mei 1917 eischeres nog vroeg om, in plaats van een bedrag van 2.000 frank in Fransche bankbrieven te zenden, het niet mogelijk was een chek te zenden op de bank te Londen, ten einde verlies op wissel te voorkomen;

Aangezien op 21 Mei 1917 verweerster antwoordde dat het gevestigde kapitaal van het contract gestort werd in Belgische munt zoodat de gevestigde rente insgelijks eischbaar is in Belgische munt; dat verweerster er bijvoegde dat de laatste betalingen gedaan werden in Fransche munt, zonder dat zij nochtans daartoe gehouden was, de wissel in Fransche munt op dien oogenblik hooger zijnde dan die van de Belgische munt;

Aangezien in antwoord op deze mededeeling, eischeres zonder eenig protest op te werpen, liet weten dat de opmerking betreffende de betaling, juist was en haar dank uitdrukte voor de betoonde welwillendheid met dewelke er gehandeld werd in haar voordeel;

Aangezien het slechts op 14 Juli 1926 is, dat eischeres de betaling eischt in Zwitsersche munt, tengevolge van de waardeverhooging van deze munt;

Aangezien op 9 November 1934 verweerster liet weten dat het haar onmogelijk was deze vraag in overweging te nemen, vermits het een contract betreft geteekend in België en waarvan de kapitalen gestort werden in Belgische munt, zoodat de gevestigde renten in dezelfde munt eischbaar zijn niet-

tegenstaande de veranderlijkheid van de Belgische munt;

dat verweerster er aan toevoegde geen andere houding te kunnen aannemen; dat de reserves waarover zij beschikte om haar verplichtingen na te leven gevestigd waren in Belgische waarden die bijgevolg insgelijks onderhevig waren aan de waardevermindering van deze munt;

Aangezien de menigvuldige briefwisseling tusschen partijen gevoerd aanwijst dat men zich moet aansluiten bij de verklaringen van verweerster en dat eischeres niet gemachtigd is zich te verrijken ten laste van anderen, vermits de overeenkomsten tusschen partijen gesloten te goeder trouw moeten uitgevoerd worden (Beroepshof van Gent, 6 Maart 1930, *Revue générale des assurances*, 1930, 584);

Aangezien dat, indien de bedingen en voorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten eenige dubbelzinnigheid mochten vertoonen deze moeten verklaard worden volgens de gebruiken van het land waar de overeenkomst gesloten werd (art. 1159 van het burgerlijk wetboek); de verzekeraar bevrijdt zich geldig van zijn schuld door de betaling van de som in contanten aangeduid in het contract niettegenstaande de verhooging of de vermindering van de munten (Brussel, 6 Juni 1933, *Pas.* 1934, 2, 34);

Aangezien het blijkt uit hetgeen voorafgaat dat de vraag ongegrond is;

Om deze redenen :

De rechtbank, zetelende in handelszaken, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, verklaart eischeres ongegrond in haar vraag en wijst er haar van af;

Veroordeelt eischeres tot de kosten begroot op 274,40 fr.;

Verleent akte aan eischeres dat zij het geding schat op 50.000 fr. voor wat de bevoegdheid betreft.

130

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE OOSTENDE (In kortgeding)

16 Augustus 1938.

Voorzitter : Mr J. Rayée.

Referendaris : Mr R. Fontaine.

Pl. : Mters Dautricourt, E. Temmerman en Boudolf.

ONEERLIJKE MEDEDINGING. — VERKOOP. — VASTGESTELDE PRIJZEN. — SAMENWERKENDE VENNOOTSCHAPPEN. — RISTORNO'S ENZ. AAN LEDEN. — GEOORLOOFD.

Een samenwerkende vennootschap begaat geen daad van oneerlijke mededinging indien zij de waren aan haar aangeslotenen verkoopt tegen de prijzen opgelegd voor den voortverkoop doch, overeenkomstig haar statuten, aan haar leden allerhande voordeelen toekent onder vorm van teruggave, afslag, ristorno's, zegels, enz.

Association des Détaillants de Tabac, N. V. Gosset, N. V. Usines Van der Elst t/ S. V. Spaarzaamheid - Economie - Oostende.

Aangezien de rechtsvordering er naar streeft : de verwerende vennootschap verbod te zien stellen

de door de aanleggende vennootschappen sub littera B gefrabiikeerde producten te verkoopen onder den opgelegden prijs of met een korting, en dit verbod te hooren uitspreken ten voordeele van elkeen van de eischende partijen, en onder de sancties uitgevaardigd door het Koninklijk Besluit van 23 December 1934;

Aangezien het vaststaat, en er niet wordt afgestreden, dat de eischende vennootschappen onder littera B sedert ongeveer vijftien jaren haar producten rechtstreeks verkoopen aan de verwerende vennootschap; dat de op de facturen gedrukte bepalingen er den kleinhandelaar toe verplichten de opgelegde detailprijzen te eerbiedigen (fabrieken Vander Elst Frères); dat die bepalingen op de facturen van de Etablissements Gosset verluit in dezer voege: « l'engagement de revendre aux prix pleins sans rabais, ni remises »;

Aangezien het niet wordt betwist, dat de verwerende vennootschap de voortbrengsels van de aanleggende vennootschappen aan haar aangesloten verkoopt tegen de prijzen opgelegd voor den voortverkoop in het klein;

Doch dat er door de verwerende vennootschap opzettelijk wordt bekend dat zij, overeenkomstig haar statuten, onder meer op de tabak, een ristorno verleent van 12 %, onder vorm van bons-waarden in winkelwaar;

Aangezien de eischende partijen sub littera B deze praktijk aanklagen als een indirecte overtreding van het beding der opgelegde prijzen, dat staat geschreven op de facturen, die door de verwerende vennootschap aanvaard werden, en dus als contract gelden;

Aangezien de gedingvoerende partijen twisten omtrent het juridisch karakter van het ristorno;

Aangezien er blijkt uit het maandbulletin van de vennootschap S.E.O., dat het bedrag van de ristorno's, vóór 1935, afhing van het eindresultaat van het handelsjaar, en werd uitbetaald na goedkeuring van de balansrekening. Op die wijze kon het ristorno een handelswinst schijnen, ofschoon het als dusdanig niet werd belast;

Aangezien de vennootschap S.E.O. sinds 1935, om te voldoen aan de fiscale vereischten, de benaming « ristorno » veranderde in « korting ». Die korting, werd in haar bulletin gezegd, beteekent een verkoop zonder winst, de aankoop prijs enkel verhoogd met een zeker percent om de algemeene onkosten te dekken. Volgens de interpretatie aangenomen door het Departement van Financiën zijn de ristorno's niet belastbaar indien ze worden toegekend in den loop van het jaar of van het maatschappelijk dienstjaar; of nog wanneer ze worden toegestaan door regelmatige beslissing vóór de sluiting van het maatschappelijk dienstjaar; in deze gevallen behouden zij hun karakter van teruggave van gestorte sommen of van te veel betaalde;

Aangezien deze verandering van benaming praktisch niets heeft gewijzigd aan den vroegeren toestand;

Aangezien het met het oog op de feiten uit het geding van luttel belang is na te gaan of de bedoelde uitkeeringen ja dan neen een winstverdeling uitmaken;

Aangezien de aanleggende vennootschappen sub littera B om te trachten haar heel passieve houding gedurende die vijftien jaren van drukke handelsrelaties goed te praten, thans beweren, dat haar aandacht pas werd gaande gemaakt op die uitbetalingen van den dag af toen de vennootschap S.E.O. in 1935, de beweerde winstverdeling verving door een regiem van ristorno's;

Aangezien dit middel allen ernst mist;

Aangezien inderdaad, alle organisme dat levert aan cooperatieve verbruiksvereeningen weet, en moet weten, dat die vennootschappen aan haar aangesloten allen hande voordeelen toekennen onder vorm van teruggave, afslag, ristorno's, zegels, enz.;

Aangezien, wanneer de leverancier van een cooperatieve vereeniging tegen dergelijke praktijk wil opkomen, hij bij de levering uitdrukkelijk hoeft te kennen te geven, dat hij zich verzet tegen alle ristorno's, zooniet, toch ten minste nadien den overtreder moet herinneren aan de stipte naleving van zijn plichten; en hem desnoods de fournituren afsnijden;

Aangezien de handelingen van de eischende vennootschappen onder littera B aantoonen, dat zij de daad van de vennootschap S.E.O. hebben ontdaan van alle karakter van contractueele fout;

Aangezien er inderdaad door de eischende vennootschappen sub littera B niet wordt aangevoerd dat zij, al was het maar één maal, tijdens haar handelsrelaties, er tegen zouden hebben geprotesteerd, dat de verwerende vennootschap de opgelegde prijzen overtrad, zelfs niet toen deze laatste, in 1935, voor den vorm, haar stelsel van uitkeeringen wijzigde;

Dat de aanleggende vennootschappen nochtans haar gansche klienteel van dichtbij gadeslaan; dat zij door haar diensten nauwkeurig worden ingelicht omtrent alle tekortkoming die zou kunnen bedreven worden, en dat zij er niet voor terugschrikken haar toevlucht te nemen tot strafbepalingen tegenover de bradeurs;

Dat er inzonderheid is gebleken uit de documenten, die bij het dossier waren gevoegd van de aanleggende vennootschappen in zake Eugène Demailly, dat zij om rede van bradage, de leveringen hebben geschorst aan economen, aan voedings- en bevoorradingsmagazijnen, aan militaire cantines, aan cooperatieve vereeningen;

Aangezien de eischende vennootschappen onder littera B slechts wat hebben te zeggen gevonden op de ristorno's toegepast door de vennootschap S.E.O. van den dag af toen een Oostendsch bradeur, Eugène Demailly, haar heeft verweten de vennootschap S.E.O. te bevoordeelen tot zijn schade;

Aangezien de ontvankelijkheid en de gegrondheid van een rechtsvordering dienen beoordeeld ten aanzien van de feiten op het oogenblik van de dagvaarding;

Aangezien er dus niet hoeft op gelet of, voor de leveringen van na de dagvaarding, de vennootschap S.E.O., er voortaan van verwittigt dat de producenten zich verzetten tegen het regiem der ristorno's, terecht of ten onrechte, weigert zich daarnaar te voegen;

Aangezien het Koninklijk Besluit van den 23 December 1934 alleen de daden wenscht te beteugelen, die een zekere «oneerlijkheid» vertoonen; waaruit volgt dat de qualificatie «oneerlijk» niet kan gehecht worden aan eenvoudige feiten buiten alle bedrieglijk inzicht of vreemd aan foutieve nalatigheid, ofschoon die daden schadelijk zouden kunnen zijn;

Aangezien het *ristorno*, dat door de vennootschap S.E.O. overeenkomstig haar statuten wordt toegekend, al de artikelen treft die zij verkoopt, uitgenomen een zeer klein aantal, en zonder onderscheid tusschen de artikelen waarvoor er een minimumprijs werd vastgesteld of niet; in deze handelwijze ligt er niet het minste bedrieglijk inzicht, noch foutieve nalatigheid vanwege de vennootschap S.E.O. en wordt trouwens niet aangeklaagd door de leveranciers van andere artikelen, wier prijzen eveneens gereglementeerd zijn, onder meer de geotrooieerde geneesmiddelen, waarvan sommige door de vennootschap S.E.O. worden voortverkocht onder de opgelegde prijzen, onafgezien het *ristorno*;

Aangezien partijen, in de brieven gewisseld na de dagvaarding tusschen de fabrieken Vander Elst en de vennootschap S.E.O. wederzijds hulde brengen aan den geest van loyauteit die heeft voorgezeten bij haar lange handelsbetrekkingen;

Aangezien het toestaan van voordeeler voorwaarden aan sommige groepen koopers, leden van cooperaties of groepeerings, dus onder de huidige omstandigheden niets laakbaars inheeft;

Aangezien de eischende partijen, sub littera A, daar de gecritiseerde handelwijzen niet van aard zijn den normalen gang van de mededinging in de war te sturen, evenzoo niet gerechtigd zijn er zich over te beklagen;

Om deze redenen :

Wij....

Verklaren de vordering niet gegrond; wijzen de aanleggende partijen er van af; veroordeelen haar tot de kosten;

131

VREDEGERECHT TE HERZELE

26 October 1938.

Vrederechter : Mr A. de l'Arbre.
Pleiter : Mter Van Driessche.

VERKOOP. — DWALING NOPENS DE ZELFSTANDIGHEID DER VERKOCHTE ZAAK. — NIETIGHEID.

Dwaling nopens de zelfstandigheid der zaak, d.i. nopens de zelfstandige eigenschappen der verkochte zaak, maakt den verkoop nietig (art. 1110 B.W.); zij verplicht den koper enkel tot de teruggave van den koopprijs en der verkoopkosten (art. 1645 B.W.).

Van Hedent t/ Stalpaert.

Gezien de inleidende dagvaarding in dato 12 October 1938;

Aangezien die dagvaarding in het Nederlandsch werd gesteld, gelijk voorzien bij artikel 2 der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken;

I. Aangezien de verweerder ter zitting niet geloofchend heeft dat het kwestieus varken door hem aan den aanlegger verkocht en geleverd werd; dat hij ook niet loochent dat het dier was wat men noemt «een inwendige beer»; dat de verweerder vóór de Rijkswacht die twee feiten reeds bekend had;

Aangezien de verweerder enkel zegt dat hij, bij de levering, van het gebrek van het zwijn onwetend was en hij het ook gekocht had met het aangeklaagd gebrek;

Aangezien zulke verdediging ten gronde van geen tel is (art. 1643 van het B.W.) maar enkel de verantwoordelijkheid van den verkooper beperkt tot de teruggave van den koopprijs en de verkoopkosten alleen (art. 1645);

Aangezien de rechtszoekende partijen, tijdens het sluiten van den koop-verkoop, gedwaald hebben nopens de zelfstandigheid der zaak die het voorwerp was van de overeenkomst en zulke dwaling maakt de overeenkomst nietig (art. 1110); de zelfstandigheid wil, in artikel 1110, zeggen : de zelfstandige hoedanigheden, dus deze hoedanigheden om dewelke de overeenkomst aangegaan werd (Baudry-Lacantinerie, Précis de Droit civil, T. III, n° 768 en Pand. Belges, v° Vente et Echange d'Animaux domestiques n° 1075);

Aangezien het terzake gaat over een verborgen gebrek, hetwelk aan het zwijn zulken slechten smaak geeft dat het gansch ongeschikt is voor het gebruik, en het overigens met reden door den veearts afgekeurd werd;

Aangezien, volgens artikel 1641, de verkooper gehouden is tot de vrijwaring wegens verborgen gebreken van de verkochte zaak, die deze ongeschikt maken tot het gebruik waartoe men ze bestemt;

Aangezien, in 't bijzonder, het geval van den inwendigen beer (cryptorchidie - pif), volgens het gewoon recht (art. 1641) niet tegengesproken door de wet van 25 Oogst 1885, aanleiding geeft tot nietigverklaring van den verkoop (Vrederechter Lens, 24 October 1908, J.J.P., 1909, bl. 373 en volgende : Pand. Belges, v° « Vente et Echange d'Animaux domestiques », n° 1140);

II. Aangezien partijen het er over eens zijn dat de koopprijs, meer de takszegels, beloopt tot 685 frank;

Aangezien we de honderd frank, geëischt voor kosten van veearts, reiniging van slachthuis, tijdverlies, enz., niet toekennen, omdat gelijk vroeger gezegd, de verkooper die onwetend was van het koopvernietigend gebrek enkel instaat voor den koopprijs en de verkoopkosten (in zelfden zin vonnis Lens, voornoemd);

Om deze redenen, Wij, Vrederechter van het Kanton Herzele, recht doende bij tegenspraak en in hoogsten aanleg, I. Verklaren nietig den verkoop van het varken, den 24 Januari 1938 aan den aanlegger geleverd; II. Verwijzen den verweerder tot de teruggave van 685 frank, zijnde den koopprijs en de takszegels; III. verwerpen den eisch tot vergoeding der schade geleden door den aanlegger; IV. verwijzen den verweerder, die geen aanbod van betalen heeft gedaan, tot de rechterlijke intresten en de kosten des gedings.

132

VREDEGERECHT TE BORGERHOUT

26 Februari 1937.

Vrederechter : M. J. Dierckxsens.
Pl. : Mrs Verhofstede en Henderickx.

CONCORDAAT. — LEVERING NA CONCORDAAT-AANVRAAG. — BETALING VERSCHULDIGD.

Wanneer een levering is geschied na de aanvraag van het concordaat en het voorbrengen van de lijst der schuldeischers, is de leverancier niet door het concordaat dat werd toegestaan, gebonden en dient zijne vraag in betaling ingewilligd te worden.

Zimic t/ Montoisly.

Gezien de dagvaarding van deurwaarder L. Janssens van Contich, in dato van 30 November 1936, strekkende tot veroordeeling van verweerder om aan aanlegster te betalen de som van 385,45 frank voor levering van koopwaren, volgens factuur van 6 September 1935;

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten ;
Aangezien verweerder de onontvankelijkheid van den eisch inroept en aanvoert dat hij op 22 Augustus 1935 een concordaat heeft aangevraagd en dat hetzelfde op 9 November daaropvolgend bij vonnis der rechtbank van Koophandel gehomologeerd werd ;

Aangezien er dient opgemerkt dat verweerder naar luid der wet op het concordaat de verplichting had bij zijn aanvraag de lijst zijner schuldeischers met het bedrag der schuld neder te leggen; dat de levering waarvan sprake geschiedde na de aanvraag van het concordaat en het voorbrengen van de lijst der schuldeischers; dat aanlegger dus in deze lijst niet kon voorkomen en dus door het concordaat niet gebonden is; dat hieruit volgt dat de eisch van aanlegger gegrond is en dient ingewilligd.

Om deze redenen:

Wij, Vrederechter, tegensprekelijk beslissende, alle andere besluiten afwijzende, verklaren aanlegger gegrond in zijn eisch; dienvolgens veroordeelen verweerder om aan aanlegger te betalen de som van 385,45 frank, met de rechterlijke intresten; veroordeelen verweerder insgelijks tot de kosten des gedings.

WETGEVING

WETSVOORSTEL houdende amendement op paragraaf 3 van artikel 53 van de wet van 15 Juni 1935, betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken.

TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heeren,

De wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen, in gerechtszaken voorziet dat :

« In het arrondissement Brussel, niemand kan benoemd worden tot het ambt van griffier bij een der aldaar gevestigde rechtscolleges, indien hij het bewijs niet levert van zijn kennis van beide landstalen. »

Door, in het arrondissement Brussel, het eenige tweetalig arrondissement van het Rijk, de kennis van beide landstalen op te leggen *aan al de griffiers*, zonder eenigen overgangsmaatregel te voorzien voor de bedienden van de griffies van dit arrondissement *in dienst* vóór haar inwerkingtreding, worden sommigen hunner, door gezegde wet, van elke bevordering verstoken.

De eentalige bedienden die in de volslagen onmogelijkheid verkeerden een examen in hun tweede landstaal te slagen, worden in hun loopbaan gestuit op den ouderdom van 35 of 40 jaar, ofschoon zij 18 à 20 jaar goeden dienst op hun actief kunnen hebben.

Deze toestand die hoegenaamd niet kan worden gebillijkt, in verband met het indrukwekkend aantal dienstjaren van elk der belanghebbenden, trok reeds de aandacht van de Commissie voor de Justitie, zooals blijkt uit het verslag over de begroting voor 't dienstjaar 1938. (Verslag n° 90, Kamer der Volksvertegenwoordigers, zittingsjaar 1937-1938.)

Deze ambtenaren vragen het voordeel der verworven rechten en niemand zal betwisten dat hun eisch gegrond is.

Deze billijke regeling is het eenig doel van hun eisch.

Zonder inbreuk te maken op het beginsel zelf van de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken, is het mogelijk aan de belanghebbenden voldoening te schenken, door voor hen artikel 7 van het Koninklijk besluit van 6 Januari 1933 geldig te maken, waarbij op de Staatsbesturen wordt toepasselijk gemaakt de wet op het gebruik der talen in bestuurszaken, d.i. een benoeming *ten persoonlijken titel*.

Het lijkt niet overbodig er op te wijzen, dat de voorgenomen maatregel alleen toepasselijk zal zijn op eenige verdienstelijke ambtenaren die thans in dienst zijn.

Hij zou niet toepasselijk zijn op de nieuwe griffiebedienden aangeworven *na* de inwerkingtreding van de wet van 15 Juni 1935, daar de kennis van beide landstalen *bij hun indiensttreding* werd opgelegd.

WETSVOORSTEL

Eenig artikel.

Paragraaf 3 van artikel 53 van de wet van 15 Juni 1935 wordt aangevuld als volgt :

« Bij wijze van overgang en ten einde geen bestaande » loopbaan te belemmeren, kunnen de bedienden van de » griffies van de rechtbanken van het rechterlijk arrondissement Brussel, die vóór 15 Juni 1935 zijn in dienst » getreden, het voordeel inroepen van artikel 7 van het » Koninklijk besluit van 6 Januari 1933, waarbij de toe- » passing op de Staatsbesturen wordt geregeld van de » wet op het gebruik der talen in bestuurszaken, te » weten een benoeming van *griffier ten persoonlijken » titel*. »

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!**

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best.